Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
7 juni 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/168183

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Waterkwaliteit en Beschikbaarheid

Beslistermijn
14 juni 2024

Bijlage(n)
12

Aan de minister

nota

Verzamelbrief actualiteiten water

Aanleiding
Om de Tweede Kamer te informeren over recente ontwikkelingen in het beleidsveld water en over de invulling van een aantal moties en toezeggingen is een verzamelbrief actualiteiten water opgesteld. De brief is opgesteld ter voorbereiding op het Commissiedebat water. Dit debat is overigens uitgesteld tot na de zomer.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief actualiteiten water en met verzending hiervan aan de Kamer.

Kernpunten
Tweemaal per jaar, in de regel aan het eind van het voorjaar en medio november, voorafgaand aan het CD Water en het WGO Water, wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over recente ontwikkelingen in het beleidsveld water.

De Waterbrief is opgedeeld in de volgende hoofdonderwerpen:
1. Water en Bodem Sturend
2. Waterveiligheid en Integraal Riviermanagement
4. Waterkwaliteit en Drinkwater
5. Grondwater
6. Klimaatadaptatie
8. Noordzee en Grote Wateren
9. Caribische delen van het Koninkrijk en Internationaal
10. Duurzame energie

Krachtenveld
RWS, HBJZ en FEZ hebben medeparaaf op de brief gegeven.

Toelichting
Met de brief stuurt u de volgende bijlagen mee:
- Borgingskalender
- Jaarrapportage WBS
- Bijlage bij kader CW3.1
- RIVM Rapport Advieswaarde PFAS in zwemwater
- ILT-signaalrapportage
- Rapport gespreksronde reikwijdte zorgplicht drinkwater

- Eindrapport signaleringsmeetnet grondwater
- Advies signaleringsmeetnet grondwater
- Voortgangsrapportage Beleidstafel wateroverlast en hoogwater
- Noordzeeoverleg Voortgangsrapportage 7

Parallel aan de verzamelbrief voor het Commissiedebat wordt een brief over de stand van zaken Kaderrichtlijn Water voorbereid.

Politieke context
Met de kamerbrief wordt een aantal moties en toezeggingen afgedaan, zie bijlage 03.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr	Naam	Informatie
02	Kamerbrief	
03	Moties en toezeggingen CD Water 25 juni 2024	Overzicht van moties en toezeggingen die in de kamerbrief worden afgedaan
04	Bijlage bij kamerbrief Borgingskalender WBS	In de borgingskalender wordt aangegeven hoe als samenwerkende overheden de 33 richtinggevende keuzes actief worden opgepakt.
05	Bijlage bij kamerbrief Jaarrapportage WBS	De eerste WBS-rapportage met de resultaten over 2023 en voorbeelden van toepassing en dilemma's in de praktijk
06	Bijlage bij kamerbrief Kader voor de beekdalen Limburg CW3.1	Vanuit de Comptabiliteitswet, artikel 3.1, dient voor een beleidsvoorstel met significante financiële gevolgen een toelichting gedeeld te worden met de Tweede Kamer.
07	Bijlage bij kamerbrief RIVM Rapport Advieswaarde PFAS in zwemwater	In opdracht van IenW heeft het RIVM een advieswaarde bepaald voor PFAS in zwemwater
08	Bijlage bij kamerbrief ILT-signaalrapportage	ILT- signaalrapportage waterkwaliteit
09	Bijlage bij kamerbrief Rapport gespreksronde reikwijdte zorgplicht drinkwater	Rapport Berenschot verslag gespreksronde reikwijdte zorgplicht drinkwater
10	Bijlage bij kamerbrief	Eindrapport interviews signaleringsmeetnet grondwater

	Eindrapport signaleringsmeetnet grondwater	
11	Bijlage bij kamerbrief Advies signaleringsmeetnet grondwater	Advies signaleringsmeetnet grondwaterkwaliteit
12	Bijlage bij kamerbrief Voortgangsrapportage Beleidstafel wateroverlast en hoogwater	Voortgangsrapportage van de uitvoering van de aanbevelingen Beleidstafel wateroverlast en hoogwater
13	Bijlage bij kamerbrief Noordzeeoverleg Voortgangsrapportage 7	De 7e voortgangsrapportage van de voorzitter van het NZO

Datum
7 juni 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/168183

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Waterkwaliteit en Beschikbaarheid

Aan
de minister

Bijlage(n)
12

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	**Naam beslisnota**	**Toelichting**
22-12-2023	Beslisnota aanvullende analyses Getij Grevelingen	Akkoord gevraagd op besluitvorming Getij Grevelingen door nieuw kabinet na aanvullende analyses

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
22 december 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/292818

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Beslistermijn
15 januari 2023

Bijlage(n)
5

Aan Minister I&W

nota

Beslisnota aanvullende analyses Getij Grevelingen

Aanleiding

In maart 2023 bent u geïnformeerd (IENW/BSK-2023/62685) over de uitkomsten van de Taskforce Getij Grevelingen (Eindrapportage Taskforce Getij Grevelingen):

- uitvoering van project Getij Grevelingen is de enige maatregel voor de aanpak van de zuurstofloosheid in het Grevelingenmeer.
- realisatie van het project Getij Grevelingen kost €838 miljoen (40 cm getijslag). Het gereserveerde taakstellende budget voor realisatie van het project is €149 mln, hiervan komt €25 mln uit de regio en de rest uit het Deltafonds.

Naar aanleiding van bespreking in de staf DGWB van 9 mei zijn de afgelopen maanden aanvullende analyses uitgevoerd over dit project. Daarnaast hebben LNV, IenW en regionale bestuurders een informeel gesprek gevoerd over het project Getij Grevelingen. Hieruit blijkt onder andere dat provincies en gemeenten nog steeds kansen zien voor grootschalige getijdenenergie.

Het gesprek werd begeleid door Bescherming persoonlijke gegevens, die een advies heeft geschreven met drie scenario's voor vervolg. Met de bestuurlijke partners is afgesproken om dit advies aan u en de minister voor Natuur en Stikstof voor te leggen. Het advies is in november 2023 voorgelegd aan de minister van Natuur en Stikstof. In de staf DGWB van 7 december 2023 is het advies met u besproken. De lijn die daar is besproken ligt nu ter bevestiging en afhechting voor in voorliggende nota.

Geadviseerd besluit

1. Ten aanzien van scenario 1 en 3 uit het advies Bescherming pe de volgende reactie geven: "Nu geen bestaande middelen reserveren voor het project Getij Grevelingen en besluitvorming over doorgaan (scenario 1) of voorlopig stoppen (scenario 3) overlaten aan het nieuwe kabinet."
2. Conform eerdere brief aan de Kamer, ten aanzien van scenario 2 uit het advies van Bescherming pe niet instemmen om bereidheid te tonen grootschalige getijdenenergie mee te nemen in de planuitwerking.
3. De nog openstaande 59,7 miljoen uit de 3e tranche PAGW nog niet reserveren voor de vier aangehouden projecten, maar besluitvorming over Getij Grevelingen afwachten.

Akkoord met geadviseerd besluit. Dekkingsvoorstel in bijlage 5 beschouw ik alleen als een verkenning, dus niet automatisch de uitkomst als er geen dekking volgt uit een nieuw regeer- of coalitieakkoord. Indien die situatie aan de hand is dient ook nog afgewogen te worden tegen andere knelpunten in PAGW en DF, mogelijk ook met juridische noodzakelijkheid vanuit bijvoorbeeld KRW

Datum
22 december 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/292818

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan
Minister I&W

Bijlage(n)
5

Kernpunten

Uitkomst aanvullende analyses Getij Grevelingen

- Getij Grevelingen is een onmisbare maatregel om te voldoen aan de juridische verplichting om de instandhoudingsdoelstellingen van de VHR te halen en om verslechtering te voorkomen (bijlage 4). Er is geen ander handelingsperspectief om aan deze juridische verplichting te voldoen.
- De realisatie van Getij Grevelingen is een noodzakelijke PAGW-systeemingreep. Een afweging tussen deze systeemingreep en andere PAGW-systeemingrepen is niet mogelijk (zie bijlage 2). In alle PAGW-gebieden zijn maatregelen verplicht vanuit de KRW en de VHR. Uit het PAGW-budget tot 2050 is naar verwachting ca. €200 mln vrij te maken zonder afbreuk te doen aan het programma.
- De juridische consequenties van stoppen volgen uit bijlage 4:
    - Stoppen met het project kan leiden tot ingebrekestelling door de Europese Commissie, dit kan uiteindelijk leiden tot een boete.
    - Financiële onhaalbaarheid kan alleen bij kosten die de nationale economie niet aan kan, dit kan misschien een argument zijn om te stoppen.
    - Nader juridisch onderzoek is mogelijk naar scope, taakopvatting en mogelijkheid tot uitstellen, maar wijzigt bovenstaande conclusies niet.

- Vanuit de KRW is conform de huidige monitoringsmethodiek de realisatie van Getij Grevelingen niet noodzakelijk (bijlage 3). Uit een verdiepend onderzoek van Rijkswaterstaat blijkt dat realisatie van Getij Grevelingen mogelijk wel nodig gaat zijn voor het behalen van de KRW-normen.
- De financiële consequenties van doorgaan volgen uit het voorstel voor dekking uit bestaande middelen in bijlage 5:
    - Realisatie van Getij Grevelingen gaat ten koste van het budget dat beschikbaar is voor (wettelijke) opgaven in andere PAGW-gebieden én de dekking voor potentiële donderwolken vanuit de investeringsruimte van het Deltafonds.
    - Realisatie van Getij Grevelingen gaat in potentie dus ten koste van andere programma's en projecten.
- Er zijn nog optimalisaties in ontwerp en raming mogelijk, waardoor de raming uit 2022 substantieel lager kan uitvallen (max. 25%). Het prijspeil is sinds 2022 echter ook toegenomen, dit doet het voordeel deels teniet.

Advies Bescherming pe

- Onder leiding van Bescherming persoonlijke gegevens heeft een informeel gesprek plaatsgevonden op 23 oktober 2023. Op basis hiervan heeft Bescherming pe drie scenario's voor vervolg en een onafhankelijk advies uitgewerkt (bijlage 1).
- Dit advies is in het bestuurlijk overleg Getij Grevelingen van 23 november besproken. De regio gaf aan in te zetten op scenario 1: besluiten tot getijdenherstel als daar middelen voor zijn gevonden. Provincies en gemeenten verbinden hieraan wel de voorwaarde dat het Rijk zich inspant voor inpassing van duurzame energieopwekking.

Onderbouwing beslispunt 1 en handelingsperspectief

- Voornemen tot doorgaan is enkel mogelijk bij zicht op financiering, tegelijk komt de maatregel voort uit een juridische verplichting. U heeft in de staf DGWB van 7 december 2023 aangegeven de afweging hierover in principe aan een volgend kabinet te willen laten.

- Uit de komende coalitievorming moet volgen of de juridische urgentie van dit project vanuit VHR en het gunstige effect op de waterkwaliteit, aanleiding zijn om extra budget vrij te maken via het regeerakkoord.
- Indien financiële middelen niet beschikbaar komen via het regeerakkoord, zijn in de volgende kabinetsperiode de volgende besluiten mogelijk:
    - Besluiten tot doorgaan naar planuitwerking, met financiële dekking uit bestaande middelen. Zie bijlage 5 voor een verkenning van een dekkingsvoorstel waarin de beleidsreservering PAGW (50%) en de investeringsruimte Deltafonds (50%) worden aangesproken.
    - Voorlopig stoppen en handelingsopties nader onderzoeken.
    - In de tussentijd de geen-spijt aanbevelingen van de Taskforce opvolgen: monitoring aanscherpen, ontwikkelen normenkader PAGW-doelen en inzet van bestaande spuimiddelen optimaliseren.
- De minister voor NenS heeft ingestemd met het advies om te besluiten tot voornemen van getijdenherstel, maar heeft hierbij de expliciete voorwaarde gesteld dat dit voornemen enkel geldt bij voldoende budget.

Onderbouwing beslispunt 2

- Het Rijk heeft in 2022 geconcludeerd dat inbouw van een grootschalige getijdencentrale financieel niet haalbaar is. Het Rijk heeft daarop besloten dit niet mee te nemen in een eventuele planuitwerking maar binnen de projectkaders wel ruimte te bieden voor ontwerpwensen vanuit de markt (IENW/BSK-2022/193482). De Kamer is hierover eind 2022 geïnformeerd in de brief voor het WGO water.
- De minister voor NenS heeft eveneens niet ingestemd met het advies om grootschalige getijdenenergie alsnog te overwegen.

Onderbouwing beslispunt 3

- Eind 2022 hebben de minister van Natuur en Stikstof en u de Kamer gemeld eind 2023 te bezien de resterende €59,7 miljoen van de 3e tranche PAGW in te zetten voor meerkosten Getij Grevelingen of voor de voorstellen van vier aangehouden projecten (Kamerbrief 27 625, 595).
- De vier verbeterde voorstellen voor de aangehouden projecten zijn intern positief beoordeeld op doelbereik PAGW, uitvoerbaarheid en draagvlak.
- Omdat besluitvorming hierover samenhangt met de besluitvorming over Getij Grevelingen, wordt geadviseerd deze reservering vast te houden.
- De minister voor NenS ontvangt nog een apart voorstel over de inzet van de €59,7 miljoen voor de 4 aangehouden projecten.

Krachtenveld

Het beeld is dat de regiopartners een brief over inpassing van energieopwekking gaan sturen naar het nieuwe kabinet. De uitkomst hiervan kan gevolgen hebben voor de financiële bijdragen van de regio. Daarnaast vraagt de regio aandacht voor adequate agendering van de zoetwaterproblematiek. In het overleg met de regionale bestuurders is verwezen naar Bestuurlijk Platform Zoetwater en het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta. De Provincie Zeeland wil parallel aan de inzet op getij, een onderzoek starten naar verzoetingsmogelijkheden van het Grevelingenmeer. Verzoeting zorgt voor een extra doorspoelbehoefte, conflicteert met het Natura2000-Aanwijzingsbesluit (VHR) en kan leiden tot verslechtering van de waterkwaliteit (KRW), zoals in het Volkerak-Zoommeer.

Datum
22 december 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/292818

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan
Minister I&W

Bijlage(n)
5

Toelichting

Politieke context
In het formatiefiche over de Kaderrichtlijn Water is gesteld dat realisatie van Getij Grevelingen noodzakelijk is voor het duurzaam verbeteren van de waterkwaliteit en dat extra benodigde middelen op 788 miljoen zijn geraamd. Het formatiefiche over de PAGW (LNV) benadrukt de verplichting en urgentie vanuit de VHR.

Strategie
De realisatie van Getij Grevelingen als systeemmaatregel past bij uitstek bij de ambitie van de PAGW. Gezien de lange looptijd van het project en de vragen die dit in de regio oproept, is een heldere lijn vanuit het Rijk van belang.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Advies Bescherming persoonlijke gegevens Grevelingen	Advies van Bescherming persoonlijke ge naar aanleiding van gesprek regio
2	Advies PAGW Getij Grevelingen	Afweging van Getij Grevelingen ten aanzien van PAGW-doelen
3	Advies KRW Getij Grevelingen	Noodzaak van Getij Grevelingen ten aanzien van KRW
4	Notitie juridische verplichtingen VHR Getij Grevelingen	Notitie over juridische verplichtingen tot realisatie van Getij Grevelingen vanuit VHR-regelgeving
5	Dekkingsvoorstel Getij Grevelingen	Verkenning dekkingsvoorstel, afgestemd met Deltafonds en FEZ